

Dijital Ortamda Çocukların Korunması Tartışmaları TBMM'ye Taşındı:

Ülkemizde ve Dünyada Çocukların Korunmasına Yönelik Güncel Düzenleme Eğilimleri

10 Nisan 2026

Son yıllarda dünyanın birçok yerinde olduğu gibi ülkemizde de çocukların başta sosyal medya mecraları ve oyun platformları olmak üzere giderek daha fazla dijital ortamlarda vakit geçirdiği herkesin malumu... Özellikle son zamanlarda, söz konusu ortamların çocuklar ve gençler üzerindeki olumsuz etkilerinin giderek daha fazla kamuoyuna yansması sebebiyle endişeler de arttı ve bu durum dünyanın birçok yerinde kanun koyucuları harekete geçirdi. Bu konuda, başta Avustralya olmak üzere, birçok Avrupa ülkesi çocukların belli bir yaşa kadar çevrim içi ortamlardan (özellikle sosyal medya platformlarından) uzak kalmasını amaçlayan kanun çalışmalarına başladı.

Ülkemiz de bu dönüşüme paralel bir gelişim göstermekte. Bu kapsamda, ilk olarak 2026'nın Ocak ayında [Dijital Ortamda Çocuk ve Gençlerin Korunmasına Dair Kanun Teklifi](#) Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne ("**TBMM**") sunuldu. Ancak söz konusu kanun teklifinin yasalaşması yönünde kamuoyunda yeterince ilgi uyandırmaması nedeniyle, ilgili teklifin kanunlaşması beklenmiyordu. Mart ayında ise, 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun ("**5651 sayılı Kanun**") dahil, çeşitli düzenlemelerde değişiklik öngören [Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi](#) ("**Kanun Teklifi**", "**Teklif**") TBMM'ye sunuldu. Nitekim, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın 5651 sayılı Kanun'da çocukların korunmasına yönelik değişiklikler yapılmasına ön ayak olacağına dair kamuoyuna bir süredir yansıyan haberler, Kanun Teklifi'nin habercisi olmuştur.

Yankılar yalnızca yasama tarafında değil elbette. Düzenleyici tarafta Kişisel Verileri Koruma Kurumu ("**Kurum**"), çocukların korunması kapsamında sosyal medya platformu sunan şirketlere re'sen inceleme başlatarak somut adımlar attı.

Peki bütün bunlar ne anlam ifade ediyor, Türkiye'yi (ve dünyayı) nasıl bir değişim bekliyor? İşte tüm bu soruları yanıtlamak adına, aşağıda sizler için **(i)** Kanun Teklifi'nde öne çıkan hususları, **(ii)** Kurum'un incelemesini ve **(iii)** dünyada bu alanda atılan adımların ve benzer yaklaşımların ne şekilde geliştiğini derledik. Keyifli okumalar dileriz.

(Kanun Teklifi ile sosyal ağ sağlayıcıları ile oyun sağlayıcıları ve dağıtıcıları hakkında ek diğer bazı yükümlülüklerin de getirilmesi söz konusu ise de yalnızca çocukların korunmasına ilişkin düzenlemeleri ele aldığımız bu bilgi notunda ilgili düzenlemelere yer vermedik.)

A. Kanun Teklifinde Öne Çıkan Hususlar

1. 15 Yaş Altına Sosyal Medya Yasağı Getirilmesi ve Ebeveyn Kontrol Araçları Geliştirme Yükümlülüğü

Kanun Teklifi'nde en dikkat çeken başlık, hiç şüphesiz 15 yaşını doldurmamış çocukların sosyal medya platformlarına erişiminin yasaklanması. Teklif ile bu yasağın uygulanabilmesi için sosyal ağ sağlayıcılarına -yaş doğrulama dahil- gerekli tüm teknik ve idari tedbirleri alma yükümlülüğü getiriliyor. Ayrıca, sosyal ağ sağlayıcılarının, aldıkları tedbirleri kendi internet sitelerinde yayımlamaları gerekecek. İlgili düzenlemede herhangi bir istisnaya yer verilmemesi, Avustralya'da yürürlüğe giren yasağa benzer şekilde, ebeveyn izni olsa dahi 15 yaşın altındaki çocukların sosyal ağlara erişiminin tamamen yasaklandığı anlamına gelmekte. Fakat ebeveyn izni bulunsa dahi erişimin tamamen yasaklanması nedeniyle, söz konusu yasağın ölçülülük ilkesine aykırılık teşkil ettiği yönünde eleştirilerin dile getirilmesi de pek muhtemel.

Yaş doğrulama süreçlerine ilişkin akla gelebilecek ilk sorulardan biri sosyal ağ sağlayıcıları tarafından yaş doğrulama amacıyla biyometrik verilerin ya da çipli kimliklerin kullanılıp kullanılmayacağı olabilir. Teklif'te buna ilişkin açık bir düzenleme yer almamakla birlikte, bu düzenlemenin eklenmesi öngörülen 5651 sayılı Kanun'un Ek 4'üncü maddesinde bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu ("**BTK**") tarafından belirleneceği düzenlendiği için yaş doğrulama süreçlerine ilişkin ayrıntılı düzenlemelerin de BTK tarafından çıkarılacağı söylenebilir. Fakat sosyal ağ sağlayıcılarının yaş doğrulama amacıyla, örneğin biyometrik verileri işlemesi halinde, kişisel verilerin korunmasına ilişkin yürürlükteki mevcut düzenlemelerin de mutlaka dikkate alınması gerektiğini hatırlatmakta fayda var.

Diğer yandan, **Teklif'te 15–18 yaş aralığındaki çocuklar bakımından** ise daha farklı bir model öngörülmüyor. Buna göre sosyal ağ sağlayıcıları, bu yaş grubuna özgü ayrıştırılmış hizmetlerin sunulması konusunda gerekli tedbirleri alacak ve yine bu tedbirleri kendi internet sitesinde yayınlayacak. Teklif'in gerekçesinde bu yaş grubundaki çocuklar için yetişkinlerden ayrı, güvenli ve çocuklara özgü ayrıştırılmış bir hizmet sunumunun hedeflendiği belirtilmekte ve bu kapsamda sosyal ağ sağlayıcılarına "ebeveyn kontrol araçları" geliştirme yükümlülüğü öngörülmekte.

Bu çerçevede; **(i)** ebeveynlerin çocukların sosyal medya platformlarında geçirdiği süreyi izleyebilmesi ve sınırlandırabilmesi, **(ii)** hesap ayarlarını denetleyebilmesi ve **(iii)** satın alma, kiralama ya da ücretli üyelik gibi işlemlerin ebeveyn onayına bağlanması gündemde.

2. Oyunların Yaşa Uygun Biçimde Derecelendirilmesi Zorunluluğu ve Ebeveyn Kontrol Araçları

Kanun Teklifi'nin getirdiği diğer önemli yükümlülükler ise **oyun sağlayıcıları** ile **dağıtıcılarına** ilişkin.

Buna göre:

- **Oyun sağlayıcıları** ürettikleri oyunları belirlenen yaş kriterlerine göre derecelendirmekle yükümlü olacak.
- **Oyun dağıtıcıları** ise usulüne uygun olarak derecelendirilmeyen (örneğin 6+, 12+, 16+ ve 18+ şeklinde yaş kategorilerine göre etiketlemek gibi) oyunları kullanıcılara sunamayacak ve bu oyunların sistemden çıkarılması zorunlu olacak. Oyun sağlayıcıları tarafından derecelendirilmeyen oyunlar, ancak en yüksek yaş kriterine göre derecelendirilmeleri şartıyla kullanıcılara sunabilecek.

Bu kapsamda çocukların oyun platformlarına erişimi bakımından doğrudan bir yaş yasağı öngörülmemekle birlikte, kanun koyucunun çocukların yalnızca yaşlarına uygun oyun içeriklerine erişebilmesini sağlamaya çalıştığı ve böylece çocukların yaş grubuna uygun olmayan oyunlara erişiminin sistematik olarak sınırlandırılmasının amaçlandığı söylenebilir.

Oyun dağıtıcılarına getirilen bir diğer önemli yükümlülük: ebeveyn kontrol araçları. Teklif'e göre bu araçların açık, anlaşılır ve kullanıma elverişli olması gerekecek. Ebeveynlerin hesap ayarlarını denetleyebilmesi, satın alma, kiralama ve ücretli üyelik işlemlerini onaya bağlayabilmesi, zorunlu mekanizmalar arasında sayılıyor.

3. Yabancı oyun dağıtıcıları bakımından ise "temsilci bulundurma" şartı geliyor

Yabancı oyun dağıtıcıları bakımından ise "temsilci bulundurma" şartı öne çıkıyor. Bu şartın sosyal medya şirketleri için daha önce getirilen temsilci bulundurma şartına çok benzediğini söylemek mümkün.

Türkiye'den günlük erişimi yüzbinden fazla olan yurt dışı kaynaklı oyun dağıtıcıları, Türkiye'de bir temsilci bulundurmak ve temsilci bilgilerini BTK'ya bildirmek zorunda olacak. Temsilciye ilişkin bilgiler kamuya da açık olacak. Bu kapsamda düzenlemenin amacının hesap güvenliği, haksız ücretlendirme, siber zorbalık veya keyfi hesap kapatma gibi durumlarda, kullanıcıların -özellikle ebeveynlerin- doğrudan muhatap bulabilmesini sağlamak olduğu söylenebilir.

Oyun sağlayıcı ve oyun dağıtıcılarının uyması gereken yükümlülükler ve yaş kriterlerine göre derecelendirmeye dair usul ve esasların, BTK tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği düzenleniyor.

4. Zorunlu Risk Değerlendirmesi ve BTK'ya Bildirim Yükümlülüğü

Teklif ile ayrıca sosyal ağ sağlayıcıları ve oyun dağıtıcılarına, düzenli risk değerlendirmesi yapma ve sonuçları BTK'ya bildirme zorunluluğu getiriliyor. Buna göre Teklif'in yasalaşması halinde sosyal ağ sağlayıcıları ve oyun dağıtıcıları, Türkiye'de sundukları veya sunacakları hizmetler için Anayasa ile güvence altına alınan temel hakların, aile ve çocukların, kamu düzeni ve kamu sağlığının korunması ile hukuka aykırı içeriklerin yayılmasına elverişliliği açısından risk değerlendirmesi yapmak ve BTK'ya bildirmekle yükümlü olacak.

BTK, bildirim üzerine gerçekleştireceği inceleme neticesinde sunulan veya sunulacak hizmetlerin bir kısmının veya tamamının durdurulması veya hizmet sunum şeklinin değiştirilmesi de dâhil olmak üzere gerekli tedbirlerin alınması hususunda ilgili sosyal ağ sağlayıcıları ile oyun dağıtıcılarına bildirimde bulunabilecek.

Bu düzenleme ile birlikte, aslında sosyal ağ sağlayıcıları ile oyun dağıtıcılarının faaliyetlerinin önleyici risk analizi ve düzenli raporlama mekanizmaları üzerinden de denetime tabi tutulmaya çalışıldığını ve bu sayede özellikle çocukların korunması, zararlı içeriklerin yayılmasının engellenmesi ve kamu düzenine ilişkin risklerin erken aşamada tespit edilmesinin hedeflendiği söylenebilir.

5. Yaptırım Riski

Yukarıda belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmeyen oyun sağlayıcıları ile dağıtıcılarına kademeli olarak 1 milyon TL'den 30 milyon TL'ye kadar idari para cezası verilebilecek. İhlalin devam etmesi durumunda ise internet bant genişliğinin de yine kademeli olarak daraltılması gündeme gelebilecek.

B. Kurum Tarafından Başlatılan İnceleme

Kurum, 20 Şubat 2026 tarihinde TikTok, Instagram, Facebook, Youtube, X ve Discord platformları hakkında re'sen inceleme başlattığını [duyurdu](#). Kurum, incelemenin gerekçesi olarak; çocukların sosyal medya kullanımındaki kişisel verilerinin korunmasının temin edilmesini, dijital ortamdaki potansiyel risklere karşı çocukların yüksek yararlarının gözetilerek platformların bu verileri işleme süreçleri ile aldıkları güvenlik tedbirlerinin denetlenmesini göstermektedir.

C. Dünyada Ne Gibi Gelişmeler Oluyor?

Sosyal medya yasağı, gerek Avrupa'da gerekse dünyanın diğer çeşitli yerlerinde ya benzeri yasaklar getirilmek üzere hükümetlerin ajandalarına alınıyor, ya da çoktan getirildi bile. Bunun en çarpıcı örneği Avustralya. Avustralya, halihazırda mevcut bir kanun olan ve çevrim içi ortamda siber zorbalığı, çocuk istismarını ve şiddet içeriklerini en aza indirmeyi hedefleyen

Çevrim İçi Güvenlik Kanunu'nda ([Online Safety Act 2021](#)) geçtiğimiz sene yaptığı değişiklik ile, 10 Aralık 2025 tarihinden itibaren uygulanacak şekilde, 16 yaşın altındaki çocukların sosyal medya platformlarını kullanmalarını yasakladı. Yasağın uygulanmaya başlanması ile birlikte, Meta'nın yaklaşık 550 bin hesabı bu yasağa uymak amacıyla kapattığı [bildirildi](#). Yasağa uymakla birlikte, Meta'nın, daha güvenli bir çevrim içi ortam için tamamen yasak getiren düzenlemelerden vazgeçilmesi ve daha çok yaşa uygun tasarımların teşvik edilmesi gerektiğini ifade ettiği de ayrıca [belirtiliyor](#).

Peki Meta'ya yarım milyondan fazla hesap kapattırarak yasak ile başka ne gibi yükümlülükler getirildi? Avustralya'daki düzenleme, sosyal medya platformlarına, Avustralya'da ikamet eden ve 16 yaşına ulaşmamış çocukların kendi platformlarında hesap sahibi olmalarını engellemelerine ilişkin pozitif bir yükümlülük yüklüyor. Ayrıca düzenleme, Kanun Teklifi'nden farklı olarak, sosyal medya platformlarının bu yükümlülüğe uymak için yaş doğrulaması yapmak amacıyla (i) ne gibi verileri işleyebileceğini, (ii) hangi verilerin işlenmesinin/talep edilmesinin yasak olduğunu, (iii) işledikleri verileri ilgili veri koruma kanunu çerçevesinde hangi hukuki sebeplerle işleyebileceklerini, (iv) ne tür işlemlerin veri koruma kurallarını ihlal anlamına geldiğini ve (v) bu amaçla işlenen verilerin işleme sonunda yok edilmesi gerektiğini açıkça düzenliyor. Bu açıdan Avustralya örneğinin yalnızca bir yasak getiren düzenleme olmanın ötesinde, aynı zamanda bu yasağın uygulanması sırasında kişisel verilerin korunmasına ilişkin kurallara nasıl uyulması gerektiğini de ayrıntılı biçimde ortaya koyan bir düzenleme olduğu; bu yönüyle bütüncül bir yaklaşımın örneğini oluşturduğu söylenebilir.

Diğer ülkelerde durum nasıl?

Esas olarak Avustralya'da başlayan bu akım, diğer ülkeleri de içine katarak tabiri caizse bir çığ gibi büyüyor. Bu akıma katılan ülkeleri aşağıdaki şekilde örnekleyebiliriz:

- **Fransa:** Fransa'da meclis, 15 yaş altına sosyal medya yasağı ve liselerde cep telefonu yasağı getiren bir yasa tasarısını [kabul etti](#). Fransız Senatosu'nun onayı sonrasında teklifin yasalaşması bekleniyor. Tasarının yasalaşması durumunda Fransa, Avustralya'yı takip eden ilk ülke olacak.
- **Danimarka:** Danimarka Başbakanı, sosyal medyanın çocukların ruh sağlığı ve gelişimine zarar verdiğini belirterek 15 yaş altı çocuklara sosyal medya yasağı getirilmesi ve ebeveyn izniyle 13 yaşından itibaren kullanılmasına yönelik düzenleme yapılması için [çağırıda bulundu](#).
- **İspanya:** İspanya Başbakanı, çocukları zararlı içeriklerden korumak amacıyla 16 yaş altına sosyal medya yasağı getirilmesini planladıklarını [açıkladı](#).
- **Almanya:** Almanya'da koalisyon hükümetinin ortaklarından biri olan iktidar partisi, 14 yaş altındaki çocuklara sosyal medya yasağı getirilmesini [önerdi](#).
- **Avusturya:** Avusturya hükümeti, çocukları korumak amacıyla 14 yaş altına sosyal medya yasağı getirmeyi planladığını [açıkladı](#).

- **Çekya:** Çekya hükümetinin, sosyal medyanın çocuklara zarar verdiği endişesi nedeniyle 15 yaş altına sosyal medya yasağı getirilmesini değerlendirdiği [bildirildi](#).

Peki yasak çözüm mü?

Küresel trend belli bir yaşın altındaki çocuklar için sosyal medyayı tamamen yasaklamak iken, bunun çözüm yerine daha çok sorun getireceğini savunanlar da mevcut. Buna bir örnek olarak UNICEF (Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu), yalnızca yaş sınırı getirmenin çocukları korumaya yetmeyeceği görüşünde.

Yaptığı [basın açıklamasında](#) UNICEF, çocukların çevrim içi güvenliğini artırmaya yönelik çabaların önemli olduğunu ancak sosyal medya yasaklarının kendi risklerini de barındırabileceğini ve hatta ters etki yaratabileceğini belirtti. UNICEF'e göre özellikle **yalnız veya dezavantajlı durumdaki birçok çocuk için sosyal medya; öğrenme, iletişim kurma, oyun oynama ve kendini ifade etme açısından önemli bir alan**. Ayrıca, yasağın her şeyi tamamen engellemeyeceği, çocukların **farklı yollarla veya daha az denetlenen platformlar üzerinden sosyal medyaya erişmeye devam edebileceği** ve bunun da onları korumayı daha zor hâle getirebileceği ifade ediliyor.

UNICEF'e göre yaşa dayalı yasaklar, çocukları çevrim içi risklerden koruyan, mahremiyet ve katılım haklarını gözeten ve onları daha güvensiz alanlara itmeyen daha kapsamlı bir yaklaşımın parçası olmalı.

Bu bağlamda, Avrupa Birliği'nde Dijital Hizmetler Tüzüğü ([Regulation \(EU\) 2022/2065](#)) çerçevesinde, çocukların çevrim içi ortamda yüksek düzeyde gizlilik, güvenlik ve emniyetinin sağlanmasına yönelik olarak hazırlanan [rehber](#) düzenlemesi öne çıkmaktadır.

Türk hukuku açısından da kanun koyucunun, çocukların yalnızca yaşlarına uygun içeriklere erişimini sağlamaya yönelik yükümlülükleri, oyunların yanı sıra sosyal medya bakımından da öngörmesi alternatif bir düzenleme tercihi olarak değerlendirilebilir.

Kamuoyu ne görüşte?

Yasakların bazı riskler barındırabileceği belirtilse de kamuoyunda bu düzenlemelere destek oldukça yüksek görünüyor. Ipsos'un "[Education Monitor 2025](#)" araştırmasına göre dünya genelinde katılımcıların yüzde 71'i 14 yaş altına sosyal medya yasağını [destekliyor](#). Destek oranı Endonezya, Fransa, İspanya ve Kolombiya'da yüzde 80'in üzerine çıkarken, Türkiye'de katılımcıların yüzde 76'sı yasağı destekliyor. Araştırmaya göre ayrıca dünya genelinde katılımcıların yüzde 55'i okullarda akıllı telefonların yasaklanmasını desteklerken, Türkiye'de bu oran yüzde 53 seviyesinde.

D. Sonuç

Kanun Teklifi genel hatlarıyla değerlendirildiğinde, kanun koyucunun, son dönemde küresel seviyede giderek artan dijital ortamlarda çocukların korunmasına yönelik eğilimlere benzer bir düzenleyici çerçeve oluşturma çabası içinde olduğu söylenebilir. Bu çerçevede sosyal medya platformlarına getirilen yaş sınırlamaları, oyun içeriklerine yönelik yaş derecelendirme sistemi, ebeveyn kontrol araçlarının zorunlu hale getirilmesi ve risk analizi ve bildirim yükümlülüğü birlikte ele alındığında, çocukların korunması hedefiyle sosyal medya sağlayıcıları ile oyun platformlarına yönelik daha sıkı ve yaptırım gücü yüksek bir denetim rejiminin inşa edilmek istendiği görülmüyor.

Bu yaklaşım, son yıllarda özellikle Avustralya ve genel olarak Avrupa başta olmak üzere birçok ülkede belli yaşın altındaki çocukların dijital platformlardan uzaklaştırılması eğilimiyle de paralellik göstermekte. Avrupa'da bu yasakların fiilen hayata geçirilmesi ise, düzenlemelerin Avrupa Birliği hukuku ile uyumlu olması gerekliliği nedeniyle ayrı bir tartışma konusu. Bu yasakların gerçekten çözüm olup olmadığı ve çocukları sosyal medya platformlarından tamamen uzaklaştırmanın fayda mı yoksa zarar mı getireceği ise, zamanla daha net anlaşılacak gibi görünüyor.

Bora Yazıcıoğlu

bora@yazicioglulegal.com

Nafiye Yücedağ

nafiye@yazicioglulegal.com

İbrahim Yıldırım

ibrahim@yazicioglulegal.com

Barış Aslan

baris@yazicioglulegal.com

Bu not hukuki görüş niteliğinde değildir. Sadece bilgi amaçlı hazırlanmış ve gönderilmiştir. Konuyla ilgili hukuki görüş almak isterseniz bizimle bağlantıya geçmenizi rica ederiz.